

No. 982.474

Bijlage: 1

Dit bulletin bestaat uit 5 blz.

Bulletin no. 72 d.d. 13-2-1970

Discussie rond NSR-strategie (AKSIE 6/7)

..... een artikel in de Haagse Post, is er in kringen van studenten te Amsterdam kritiek op de nieuwe oppositie-strategie zoals deze door de NSR-leiding is gepubliceerd in AKSIE 6/7. De kern van deze kritiek schijnt wel te zijn, dat een deel van studenten nog niet op grond van eigen ervaringen in de strijd om structuurhervormingen tot het besef is gekomen van de noodzaak van een all-out oppositie tegen de maatschappij.

In tegenstelling tot wat de NSR-leiding voorschrijft, willen deze studenten derhalve de structuurstrijd in de universiteiten en hogescholen zelf nog als een primair object blijven zien.

Voor een proeve van hun redeneringen terzake moge verwezen worden naar bijgaande overdruk van een antwoord-artikel in AKSIE no. 9.

Bericht van
12-2-1970

Vergadering op 10 februari afgelast

De landelijke vergadering over POSTHUMUS en VERINGA die op 10 februari in Utrecht gehouden zou worden is om onbekende redenen afgelast. Het seminar in Amsterdam (weekend van 7 en 8 februari) over POSTHUMUS is - voor zover bekend - evenmin doorgegaan.

Bericht van
10-2-1970

Op het punt van de universiteitsraden staan ASVA en minister VERINGA tegenover elkaar. De minister wil ze instellen (inkapseling!), de ASVA vindt ze overbodig. De volgende mogelijkheden worden nu door de ASVA overwogen:

1. de ASVA wordt een kiesvereniging en vormt een fractie in de studentengeleding in de universiteitsraad;
2. de ASVA voert een boycot-politiek t.a.v. de instelling van universiteitsraden;
3. de ASVA negeert de instelling van de raden en richt zich op andere onderwerpen, dus verandering van thematiek.

Op het komende ASVA-congres zal de campagne in het licht van deze drie mogelijkheden worden gepland.

Propria Cures
31-1-1970

Propaganda voor actievere vormen van studentenverzet ?

In de zgn. ASVA-pagina's van dit Amsterdamse studentenblad komt een artikel voor, getiteld "Beverwijk, testcase voor democratisering". Daarin wordt o.m. gezegd: "Het inzetten van de politie is het enige middel waarmee een vermolmde autoriteit haar in twijfel getrokken en daarna ontnomen macht, kan herstellen. Zolang passief verzet geboden wordt in dit soort situaties, kan een instituut dat haar macht verloren heeft deze met een relatief geringe krachtsinspanning weer terugkrijgen. Met dit dilemma voor ogen zou meer gedacht moeten worden aan actievere vormen van "burgelijke ongehoorzaamheid. Te denken valt aan de methoden, die Japanse studenten zo vaak, met succes toepassen".

Bericht van
10-2-1970

en de Alternatieve Pedagogische Academie in Beverwijk

De ASVA-activist (oorspronkelijk afkomstig uit Beverwijk) heeft onlangs de Alternatieve Pedagogische Academie aldaar geadviseerd inzake de aanschaf van leermiddelen (voornamelijk literatuur).

Bericht van
1 januari
.970

Studentenkringen aan de VU hebben kritiek op NSR-standpunt

Actieve studenten aan de VU hebben kritiek op het standpunt van de NSR, zoals neergelegd in het al eerder aangehaalde artikel in Aksie no. 6/7. Speciaal het gedeelte dat handelt over de positie van de grondraden zou men maar moeilijk kunnen waarderen.

Orakel
29-1-1970

Opnieuw spanningen in Delft

Volgens dit nummer van het Delfts studentenblad zijn er opnieuw moeilijkheden gerezen tussen de Delftse Studenten Raad (DSR) en leden van de Centrale Commissie van de Vereniging voor Studie- en Studentenbelangen (VSSD) aldaar (zie ook het vorige bulletin, pag.3). Thans gaat het om het besluit van de DSR om drie SVB'ers in de centrale commissie te benoemen teneinde een begin te maken met de vorming van een onderwijsfront. Een deel van deze commissie gaat daarmee niet accoord omdat volgens hen de komst van de SVB'ers het werk van de VSSD teveel in ideologische zin zou beïnvloeden.

Orakel
29-1-1970,
Regio Rood
jan.-febr. 1970

Seminar van Delftenaren in Drienerlo

In verband met de malaise in de linkse studentenbeweging in Delft is onlangs in Drienerlo een seminar georganiseerd waaraan "vele activisten" van de SVB, de KrU, Politeia, de "witte" BVD, onderwijsfront (middelhare scholieren), afdelingsactiegroepen (van de afdelingen der TH) hebben deelgenomen. De aanwezigen maakten een analyse van de in het verleden ondernomen activiteiten en stippelden een strategie voor de komende maanden uit. Aan een samenvatting van het besprokene wordt het volgende ontleend. "Als de activisten het als hun taak beschouwen zoveel mogelijk mensen te activeren, hen ertoe te brengen zelf in te grijpen in hun eigen leef- en werksituatie (mobiliseren) en bij hen het inzicht te laten ontwikkelen in de sociaal-economische verhoudingen en tegenstrijdigheden welke inherent zijn aan het kapitalisme, dan dienen zij in te haken op de onmiddellijk inzichtelijke belangen van de studenten. Na het al vroeger gegeven parool "terug naar de afdelingen" (bedoeld worden de afdelingen van de TH, zoals bouwkunde, civiel, electro enz.) zijn daar acties op gang gekomen. Wanneer men wil bereiken dat het van boven opgelegde studiepakket omgezet wordt in een vorm van onderwijs c.q. onderzoek, die van de persoonlijke en collectieve motivatie van de studenten zelf uitgaat, dient daartoe een beweging onder de betrokkenen zelf op gang gebracht te worden, die in het uiterste geval wijzigingen van de autoriteiten af kan dwingen".

Op het seminar is besloten een werkdeling toe te passen in die zin dat een kleine groep activisten zich speciaal op deze problematiek zal toeleggen: "coördineren, informeren, stimuleren en kritisch begeleiden van de groepen in de afdelingen". Het seminar besloot ook te trachten deze coördinatiegroep in de Centrale Commissie van de VSSD (te vergelijken met het ASVA-bestuur in Amsterdam) te integreren. Om die reden besloot men deel te nemen aan de grondraadsverkiezingen in Delft om via deze weg de VSSD te kunnen transformeren tot een vanuit de afdelingen en vanuit de belangen van de daar werkende studenten, te besturen orgaan.

Persbericht
13-2-1970

Opm. De voor de grondraad gehouden verkiezingen op 10, 11 en 12 februari j.l. geven een linkse meerderheid te zien. De SVB kreeg 6 zetels, de eerdergenoemde afdelingsactiegroepen kregen er 9, terwijl het Coalitie-Centrum Links (in 1968 ontstaan uit SVB'ers en leden van de Progressieve Studentenorganisatie-PSO) 2 zetels verwierven. In totaal 17 van de 30. Volgens het persbericht betekent de uitslag waarschijnlijk dat de VSSD de NSR in de toekomst trouw zal blijven.

Persberichten
7-2-1970

Voorzitter van de USN treedt af

Henk VLAAR, voorzitter van de Unie van Studenten in Nijmegen, is afgetreden na een fel artikel van vijf medebestuurders (er zijn in totaal 8 bestuurders) in het Nijmeegs Universiteitsblad (NUB) van 6-2-1970. In dit artikel is o.m. sprake van de dictatuur van het topkader, dat evenals de kapitalistische maatschappij, aldus de schrijvers, ondemocratisch is georganiseerd. "Binnen de linkse oppositie duldt het topkader ook geen interne democratie". "Niet alleen in de kapitalistische maatschappij wordt de meerderheid door de minderheid onderdrukt. Datzelfde geldt binnen de linkse oppositie. Ook daar onderdrukt een minderheid de meerderheid, ook daar legt een minderheid aan de meerderheid haar wil op. Niet alleen in de kapitalistische maatschappij is een ongelijke verdeling van macht. Ook in de

linkse oppositie is die ongelijke verdeling aanwezig. Ook daar ligt de macht, liggen de sleutelposities in handen van enkelen, terwijl de meerderheid werkeloos toeziet hoe de macht in de handen van enkelen alleen maar groter wordt".

"De politiek, die jarenlang in Nijmegen, zowel ten aanzien van de structuur van de USN (het stelselmatig verhinderen van democratische controle, het steeds weer op de lange baan schuiven van verkiezingen) de samenstelling van het USN-bestuur (waar op de belangrijke posten betrouwbare mensen moeten zitten) als t.a.v. belangrijke commissies en stichtingen heeft gegolden, staat in rechtstreekse relatie met de vaste wil van een kleine groep de macht in handen te houden, deze macht uit te bouwen en o.a. ook de SUN-affaire naar tevredenheid te regelen.

Over de financiering van de SUN wordt gezegd, dat de SNUF (Stichting Nijmeegs Universiteitsfonds) in juni 1969 ca f 80.000,- leende voor de aanschaf van een drukpers, de USN leende f 30.000,- en de Raad van Faculteitsverenigingen (in een vergadering waar slechts 4 personen aanwezig zouden zijn geweest) f 10.000,-, alles voor de Stichting Studentenpers Nijmegen. De uitgeverij de SUN, die hieruit voortkwam, kreeg naderhand nog eens een lening van f 20.000,- van de USN.

STRATEGIE VAN DE STUDENTENOPPOSITIE

(enkele discussiepunten)

Het artikel van het NSR-bestuur in AKSIE nr. 6/7 heeft een discussie op gang gebracht, die wellicht wat laat is ingezet. Laat, omdat de onderlinge kritiek op onze akties weliswaar nooit ontbroken heeft, maar door ons niet systematisch ontwikkeld is. En juist de systematische ontwikkeling van kritiek aan de hand van akties schept de mogelijkheid dat er een theorie en strategie ontwikkeld worden die ons in staat stellen alle mogelijkheden voor een socialistische revolutie uit te buiten. De functie van kritiek is niet het opstellen van een balans, dat is werk voor diegenen die zich uitsluitend inzetten voor de oppositie op basis van een directe beloning in de vorm van meer activisten, een verandering van het bewustzijn, meer macht e.d. (overigens valt die balans voor 7 jaar studentenoppositie zeer gunstig uit).

Het artikel is een afspiegeling van de situatie van de georganiseerde studentenoppositie: deze wordt o.a. gekenmerkt door een slechte verwerking van de theorie, zodat een overdreven ingewikkeld taalgebruik ontstaat, waarop vaak terecht kritiek wordt geleverd. Bovendien blijkt er een breuk te bestaan tussen de analyses van het verleden en de schets van de gewenste toestand over enkele maanden of jaren. Zo kan het gebeuren dat de naar voren gebrachte strategie een "sektarisch" karakter lijkt te krijgen: alle fouten en allen die fout zijn moeten "uitgezuiverd" worden, een vals bewustzijn moet gecorrigeerd worden, en een eenduidige strategie moet ontwikkeld en aanvaard worden.

Deze concepten zijn op zichzelf natuurlijk wel juist, maar krijgen een mandarijnensmaak wanneer niet of onvoldoende aangegeven wordt hoe een - door de gehele beweging bediscussieerde -

kristallisatie en radikaliserings plaats kan vinden. Dat vindt niet alleen plaats in discussies en polemieken maar voor alles in akties, die een kollektief bewustzijn over concrete problemen scheppen. Op dit moment ervaren veel aktiegroepen de strategiediskussie als een bonzenprobleem, dat ook door bonzen opgelost moet worden. De discussie over strategie en organisatie moet derhalve gevoerd worden aan de hand van concrete alternatieve mogelijkheden van dit moment en van de komende tijd.

STRATEGIE VAN DE AFGELOPEN MAANDEN

De strategie van de afgelopen maanden is globaal de volgende geweest: eksplisitering van het belangenconflict tussen overheid en bedrijfsleven enerzijds en studenten, personeel en docenten anderzijds. Dit belangenconflict bestaat er per definitie in een kapitalistische maatschappij, aangezien niet de arbeiders, maar de heersende klasse bepaalt op welke manier de arbeidskracht uitgebreid gereproduceerd wordt. Anders gezegd: kwantiteit en kwaliteit van de produktie van menselijk kapitaal wordt door anderen (nl. de heersende klasse) bepaald.

Het verduidelijken van dit fundamentele conflict is de basis voor het scheppen van een klassebewustzijn van de betrouwenen, en dus voor het scheppen van een revolutionair potentieel. De proletarisering van de studenten en docenten voltrekt zich evenwel niet erg snel, en wordt voorafgegaan door een periode van "reformistische" strijdvormen (struktuurdebatten, illusie van geïsoleerde democratie, illusie van het tegenhouden van de technokratisering, enz.), die evenwel voor alles de mogelijkheden bieden om te komen tot een autonome formule-

ring van de belangen van de (onderdrukte) universitaire arbeiders en tevens in zich dragen de overgang naar een revolutio-naire strijd, d.w.z. een strijd die een totale antitese van de kapitalistische maatschappij behelst, en uiteindelijk leidt tot de vernietiging van de staat en tot de diktatuur van het proletariaat.

Zo is het afgelopen jaar de strijd tegen de voorstellen van Veringa en tegen Belinfante en Samkalden een centraal moment geweest. De Maagdenhuisbezetting en de 4 novemberstaking zijn de meest spektakulaire aspecten hiervan geweest. De concrete resultaten zijn duidelijk: een groot gedeelte van de studenten en docenten definieert op dit moment de eigen belangen anders dan overheid en bedrijfsleven dat doen. Zo wordt bijvoorbeeld de mogelijkheid geschapen dat de docenten door hun oppositionele houding hun subjektieve opstelling (nl. die van het establishment) veranderen, en aanpassen aan hun objectieve positie, nl. die van de onderdrukten.

Tegelijkertijd valt ook scherpe kritiek op de afgelopen maanden naar voren te brengen (zie ook AKSIE, nr. 4 en 5, over de stakingen in Amsterdam en Tilburg).

De structuurakties aan de universiteit kwaken een vals bewustzijn aan omdat aan de structuurakties geen maatschappijanalyse is voorafgegaan.

Het veranderen van de structuur wordt daarmee geïsoleerd en tot een technies probleem van democratische spelregels gereduceerd. Niet alleen appelleert dat aan de idee dat ze derhalve zonder veel moeilijkheden zijn op te lossen (groot is dan ook de verbazing wanneer dat toch niet op korte termijn blijkt te gaan), veel erger, die veronderstelling kan door de overheid in de praktijk schijnbaar worden ingelost. Een uit structuurakties voortgekomen universiteitsraad of schoolparlement biedt geen enkele bedreiging voor de aard van het maatschappelijke systeem. De functie van de universiteitsraden zal op den duur toch neerkomen op een openbaarmaking van elders genomen beslissingen (zie de brochure: "De nota Veringa; de grenzen van de democratisering"; hoofdstuk 3, parlementarismekritiek); trouwens het gebrek aan maatschappelijk inzicht garandeert dat kwalitatief precies dezelfde beslissingen

als voordien worden genomen. Het gejuich bij de instelling van de voorgestelde universiteitsraad gaat uit van de gedachte dat de "strukturele democratisering" van een deelgebied van de maatschappij werkelijke democratisering zou zijn. Het begrip democratisering wordt hier gezien als "(de meerderheid van) het volk beslist". Het gaat er echter niet alleen om wie er beslist, het gaat er vooral om wat er wordt besloten. Omdat de technische eis van een universiteitsraad zal worden ingewilligd, leiden geïsoleerde structuurakties derhalve tot integratie van de oppositie.

Het idee dat Posthumus en Veringa tegen te houden zijn is gebaseerd op een verkeerd inzicht in de maatschappij. De alternatieve plannen waarmee Veringa en Posthumus tegen moeten worden gehouden gaan alleen uit van een technische maatschappijverandering, compleet met raden in alle mogelijke vormen en maten, een uitgebreid assortiment waaruit de minister alleen maar de beste hoeft te kiezen. Na zijn keuze wordt de hele oppositie door de verschillende parlementjes opgeslokt en voor een flinke tijd machteloos gemaakt.

Zo kan het in en door de acties geschapen bewustzijn juist de voortzetting van de oppositie onmogelijk maken. Het inzicht daarin moet ons eens te meer de noodzaak van een permanente kritiek duidelijk maken, en leiden tot de organisatie van een bindende politieke diskus-

sic binnen de grondraadsorganisatie ge-
paard aan vollediger politieke instru-
mentaliseratie van de grondraad" (AKSIE
nr. 6&7, pg. 17).

Voor Amsterdam kan deze abstracte
kritiek als volgt gekonkretiseerd wor-
den:

-juist de strijd tegen het uitgesproken
regenteske beleid van Veringa-Belin-
fante-Samkalden heeft het gevaar in
zich dat een vals bewustzijn wordt ge-
schapen, nl. dat bv. een technokratische
universiteitshervorming tegen te hou-
den zou zijn. In vele groepen van de
maatschappij (zelfs de CHU!) leven pro-
gressieve gedachten, en eigenlijk is
'iedereen' in de universiteit tegen
Veringa-Belinfante-Samkalden.

-de coalitie met de staf heeft gedwon-
gen tot een terughoudend beleid, waar-
door de illusie van een reformistische,
links-liberale oplossing (zoals boven
omschreven) van het konflikt versterkt
werd, hetgeen bijna dramatisch tot uit-
ting kwam in de massaverzamelingen van
eind november. (Links-liberaal: poli-
tiek gericht op het vervullen van de
pretenties van de burgerlijke demokra-
tie, bv. een goed funktionerend parlem-
ent. Doordat slechts de niet-gevulde
pretenties van het systeem waar ge-
maakt zouden moeten worden, kan dit
binnen dit systeem, stap voor stap ge-
schieden, en dienen akties uitsluitend
voor een versnelling van dat proces,
bv. door het afdwingen van een welwil-
lende houding van de machthebbers, die
evenwel machthebbers blijven.

-de leus "schem een demokratisering die
verder gaat dan Veringa" is wel inci-
denteel- en dat op belangrijke plaat-
sen- maar niet massaal gerealiseerd;
zodoende wordt de illusie geschapen
dat het mogelijk is om aan de disci-
plinering van Veringa-Posthumus-Andries-
sen op grote schaal te ontkomen en
a.h.w. 'braak liggende' universitaire
gebeiden te bezetten, d.w.z. voor ons
bruikbaar te maken. Dit is slechts mo-
gelijk in de fakulteiten, waar weten-
schap nog niet geworden is tot direkte
produktiefaktor, dus bv. de letteren-
fakulteit en een gedeelte van de so-
ciale fakulteit. Bovendien kunnen ont-
wikkelingsstoornissen in de betafakul-
teiten leiden tot een gedeeltelijk
machtsvacuum, dat tijdelijk benut kan
worden. Maar daar waar onderwijs di-
rakte produktiefaktor is geworden is

een strategie 'buit de marges uit'
absoluut onjuist.

De strategie en taktiek van de af-
gelopen maanden heeft dus geleid tot de
problemen, die nu een ideologische ver-
dieping noodzakelijk maken. Maar dat be-
tekent niet dat we de afgelopen maanden
verkeerd gehandeld hebben, dat het bv.
mogelijk was om uit te gaan leggen dat
'zelfbeheer' leuterkoek is. Uitgegaan is
van het bewustzijn van de studenten van
enkele maanden geleden, nl. een formeel-
demokratische ('links-liberaal') bewustzijn.
Het poneren van radikaal-socialistische
eisen zou niet de mogelijkheid hebben
gegeven voor het ontstaan van een auto-
noom aktie-bewustzijn, zou integendeel
te vroeg tot een splitsing in de fakul-
teiten geleid hebben, juist doordat een
gemeenschappelijke aktie-basis dan ont-
brak. Het scheppen van een dergelijke
basis is grondvoorwaarde voor een dis-
kussie met links-liberalen, reformisten,
sociaal-demokraten en hoe die mensen
allemaal niet genoemd worden.

De sentrale kampanjes van de afge-
lopen maanden hebben die basis geschapen;
een 'progressieve' verdeel en heers-
politiek van de overheid blijft uiterst
gevaarlijk, maar kan de groei van de
oppositie niet meer tegenhouden.

BASISGROEPEN

Het verleggen van het hoofdaksent van
sentrale kampanjes naar basisgroepen
betekent niet het opgeven van sentrale
kampanjes, noch het uitstippelen van
een guerilla-strategie.

De eis van oud kader dat alle akties
moeten voldoen aan bepaalde 'revolutio-
naire' (i.t.t. reformistische) eisen wordt
vaak onjuist gesteld; het is onzinnig
om na een paar jaar studentenstrijd reeds
totaal antitetische akties te verwachten.
Slechts in de ontwikkeling van studen-
tenstrijd naar socialistische strijd en
überhaupt de ontwikkeling van de klassen-
strijd op zich zelf wordt de klasse-
tegenstelling langzaam verduidelijkt en
ontstaat een polarisatie. Er bestaat bij
velen kennelijk een behoefte aan ideo-
logische zuiverheid die op de lange duur
leidt tot isolement, juist doordat het
een in de theorie ontwikkelde zuiverheid
is, d.w.z. nooit door de massa als juist
ervaren kan worden. Dit inzicht wordt
ontwikkeld door juist diegenen die zelf
in basisgroepen (of fakulteitsgroepen)

werken, en gekonfronteerd worden met onbegrip over uitgesponnen theoretische discussies over Pannekoek en Gorter, om maar wat te noemen. En toch moet juist in de basisgroepen gedebatteerd worden met links-liberale medestudenten, want hun politieke keuze is helemaal geen bewuste of definitieve, maar is voor verandering vatbaar.

Zo zullen de meeste basisgroepen de eerste tijd geen 'rode cellen' zijn, maar stroef lopende groepen, waar ook links-liberalen invloed hebben op de te voeren acties.

Het nivo van fakulteits- en basisgroepen wordt aangegeven door de door hen gevoelde problemen: "Het gevaar dat men zich isoleert en dat de grote massa zich tegen de aktiegroep zal afzetten wordt door de Neerlandici als het voornameste probleem gevoeld". (Uit een verslag in 'De Vliegende Tering') Datzelfde geldt voor de fakulteitsgroep eerstejaars politikologen. De politikologen zijn als groep gevormd doordat enkele oudere aktivisten in staat waren op het juiste moment van onvrede over bepaalde kolleges in te grijpen, een groep te vormen en een politieke ontwikkeling van de groep voor te bereiden. Na een paar maanden besloot de groep een projekt op te zetten, gericht op de werkende jongeren.

De problemen ontstonden op het moment dat a. de oude aktivisten niet in staat waren om zeer veel tijd aan de groep te besteden; b. het opzetten van een projekt moeilijker bleek dan verwacht; c. de groep zich geïsoleerd begon te voelen van de rest van de studenten; d. geen juiste reaktie werd bereikt op een strukturalistisch demokratiseringskongres; e. door de groep tentamens moesten worden afgelegd, die individualiserend werkten; f. bleek dat relatief veel mensen van de groep gezakt waren, waarschijnlijk door te weinig studie en een andere benadering van de stof.

Een van de getrokken konklusies is dat de individualisering door tentamens moet worden opgeheven doordat de groep als geheel zich daarop voorbereidt, eventueel geholpen door andere aktivisten. In de toekomst moet de bestaande scheiding tussen tentamens en politiek werk zoveel mogelijk worden opgeheven, dat is een basisvoorwaarde voor de uitbreiding van fakulteitsgroepen.

Juist dit soort problemen maken dat

de (in abstrakte juiste) voorstellen van het MSR-bestuur een geïsoleerde indruk maken: het (trage) bewustwordingsproces in de groepen wordt genegeerd, er wordt voorbijgegaan aan de noodzaak van emancipatie van jonge aktivisten, die nu vaak afgestoten worden door een grote ontcoegankelijkheid van het ervaren kader.

FOUTEN

Daarmee komen we op een punt waarop in verschillende discussies tot nu toe gevaarlijke fouten gemaakt zijn: de illusie wordt gewekt dat herorientatie en politisering van de grondraad op grondraadsniveau doorgezet moet worden, zij het na intensief overleg met de bestaande fakulteits- en basisgroepen. Maar een dergelijke transformatie kan uitsluitend in een specifieke aktie gerealiseerd worden. Dat betekent: het gaat er niet om kongressen of zelfs verkiesingen te organiseren, maar een aantal specifieke kampagnes, waarbij aan de voorwaarden die tot nu toe vermeld zijn ook nog organisatie mogelijkheden behandeld moeten worden.

Daarmee ontstaat ook de mogelijkheid aan een verstikkend dilemma te ontsnappen: bij de radikaliseren van de grondraad dreigt het gevaar dat een grote groep 'onderwijsvernieuwers', 'herstructureerders', 'overleggers', enz. afgestoten wordt, doordat de radikaliseren (nog)

niet voortvloeit uit hun eigen ervaring. Aan dit dilemma kan nauwelijks werkelijk worden ontkomen door 'intensivering van het contact', kongressen e.d. Konkrete ervaring werkt immers vele malen sterker dan kongres-praat! Juist de sociaal-demokraten worden niet overtuigd door diskussies op centraal nivo. De radikaliserings van de grondraad moet doorgevoerd worden door enkele kampagnes, waarbij het 'centrale kader' intensief werkt in fakulteits- en basisgroepen.

Eenzijds is het dus absoluut onjuist om een radikaliserings zonder intensieve actie door te voeren: dat stoot studenten af die juist overtuigd moeten worden.²⁾

Anderzijds moet reeds nu geanticipeerd worden op die radikaliserings,

al was het alleen maar omdat anders het centrale kader niet bereid is om aan radikale kampanjes mee te werken: het perspectief van een socialistiese beweging dient voorop gesteld te worden.

NOTEN

- 1) in acties, omdat daar voornamelijk de bewustzijnsverschuiving van de activisten geschiedt, van waaruit de transformatie van o.a. de grondraad alleen kan plaats vinden.
- 2) en tenslotte zijn we oprecht van mening dat wij gelijk hebben, en dat anderen overtuigd kunnen worden.